

Úvery na bývanie sa budú poskytovať do deväťdesiat percent hodnoty nehnuteľnosti. Je to dobrý krok, ktorý reaguje na dva fakty: po prvé, ľudská pamäť je krátka a po druhé, dnešný úrok neznamená zajtrajšiu istotu.

K obom bodom: jedným zo spúšťačov krízy boli úvery nadviazané na nehnuteľnosti. Poskytovali sa na celú nehnuteľnosť ľuďom, čo na to nemali. Tento rozpor zistili až vtedy, keď sa im pôvodne výhodný úrok zmenil na vyšší. Nehnuteľnosť nevedeli splatiť, vrátili ju banke, medzitým cena domu klesla, banka nemala hotovosť atď. História krízy poznáme. Stalo sa to síce v Spojených štátoch, ale lepšie je poučiť sa na cudzích chybách... V čase vrcholiacej krízy banky aj na Slovensku začali sprísňovať podmienky a inštinktívne znižovali percento refinancovania. Dnes im treba limit pre istotu nastaviť nanovo.

Americký scenár Slovensku momentálne nehrozí. Zadlženie domácností je relatívne nízke. Národnú banku Slovenska skôr trápia jeho dynamika. Ceny nehnuteľností sú dlhší čas stabilné. Bublina sa nenafukuje, ani preto, že časť úverov sa berie na ich refinancovanie. Nevytvára sa tým tlak na ceny.

Úroky sú relatívne nízke. Banky ich ponúkajú aj v dôsledku konkurencie, aj preto, že je málo lepších príležitostí, kde môžu umiestniť svoje zdroje. Riziko je v tom, že nikto nevie, aké budú úroky o tri roky, ani to, kde sa budú pohybovať ceny nehnuteľností.

Tí, čo si čerpajú úver, však výhodné úroky berú ako plus. Používajú pritom rovnakú logiku ako štátni úradníci riadiaci slovenský dlh: kedy inokedy sa zadlžovať ako v čase, keď sú náklady na dlh najnižšie?

TAKTO TÓ VIDÍM JA

Imrich Béreš,
predseda Predstavenstva
Prvej stavebnej sporiteľne

Pravica potrebuje novú DNA

Pravicový volič na Slovensku sa musí diviť, kam to až pravica dopracovala. Rozbité spektrum politických subjektov, neschopnosť lídrov, neatraktívne témy, nulové riešenia a bezradné prešľapovanie na mieste. To sú črty dnešnej pravice.

Necelé dva roky pred parlamentnými voľbami ide z tejto neschopnosti strach. Slovenská pravica nebola ešte nikdy taká bezzubá.

Mnohí pravicoví lídri ťahajú preferencie ku dnu, nie sú schopní komunikovať medzi sebou ani do vnútra svojich strán. A voči verejnosti ani nehovoriac.

Niektorí „služobne mladší“ predsedovia nových subjektov nesú so sebou DNA svojich predchádzajúcich strán. Vôbec nespájajú – skôr vyvolávajú rozpaky. DNA zanechala trvalé stopy.

V predstavovaní tém chýba vízia krajiny. To, čo sa prezentuje, je len zúfalý výkrik do tmy a vyťahovanie a oprašovanie tém, ktoré sa recyklovali. Akoby pravicovým politikom nešlo o krajinu, ale iba o svoje funkcie v strane a následne o budúcu participáciu na riadení vecí verejných. Vyzerá to tak, ako keby nebojovali o voľiča. Akoby len utvrďovali svo-

“

Mnohí pravicoví lídri ťahajú preferencie ku dnu, nie sú schopní komunikovať medzi sebou ani do vnútra svojich strán. A voči verejnosti ani nehovoriac.

jich členov a zopár desiatok sympatizantov, že sa v princípe vôbec nezmenili. Je to prapodivný prístup.

Pre Slovensko je potrebné zabezpečiť nové pracovné príležitosti, zjednodušiť podnikanie, bojovať proti korupcii, nastoliť zmeny v súdnictve, zabraňovať daňovým podvodom, odbúravať byrokráciu štátu, reformovať zdravotníctvo a školstvo, znižovať kriminalitu a riešiť neprispôbivých občanov. Pravicových politikov však v súčasnosti trápia marginálne témy typu registrované partnerstvá, adopcie detí homosexuálmi alebo riešia personálne konflikty vo vlastnej kuchyni.

Nehovorím, že to nie sú témy na spoločenskú diskusiu, no treba vedieť prioritizovať nielen v biznise, ale aj v politike.

Premiérovi Ficovi z tejto pravicovej strany spektra takmer nič nehrozí. A to je najväčší paradox súčasnej slovenskej politiky.